

Cynllun Cydraddoldeb Strategol

Cyflwyniad

Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru yw Cymwysterau Cymru a sefydlwyd i reoleiddio cymwysterau nad ydynt yn raddau yng Nghymru. Fel y cyfryw rydym yn amodol ar Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a dyletswyddau cydraddoldeb penodol i Gymru a nodir mewn Rheoliadau. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i ni ystyried sut y gallwn gyfrannu'n gadarnhaol at gymdeithas decach yng Nghymru yn ein gweithgareddau beunyddiol trwy roi sylw dyledus i ddileu gwahaniaethu anghyfreithlon, gwella cyfle cyfartal a meithrin cydberthnasau da. Mae ystyriaethau cydraddoldeb wedi'u hintegreiddio yn y broses o ddylunio ein polisiau a darparu ein gwasanaethau ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Ni ddylai unrhyw un o'r canlynol (y'u gelwir hefyd yn 'nodweddion gwarchoddedig' neu "grwpiau gwarchoddedig") roi pobl dan anfantais:

- rhyw
- hil
- crefydd neu gred
- cyfeiriadedd rhywiol
- oedran
- beichiogrwydd a mamolaeth
- bod yn briod neu mewn partneriaeth sifil
- bod yn berson anabl
- bod yn drawsrywiol

Fel sefydliad y mae hefyd gennym ddyletswydd i sicrhau nad ydym, wrth gyflawni ein swyddogaethau, yn gwahaniaethu - yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol - yn erbyn unrhyw un oherwydd un o'r nodweddion gwarchoddedig hyn.

Fel y rheoleiddiwr cymwysterau yng Nghymru mae gennym hefyd rôl yn monitro sut mae cyrff Dyfarnu yn cydymffurfio â'u dyletswyddau o dan ddeddfwriaeth cydraddoldeb ac nad ydynt yn peri anfantais i unrhyw ddysgwyr sydd â nodwedd warchoddedig - mae hyn yn cynnwys darparu mynediad effeithiol at gymwysterau i bobl anabl. Mae hyn wedi'i adlewyrchu yn adrannau D2.1 a D2.2 yr Amodau Cydnabod Safonol. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r cyrff dyfarnu leihau'r graddau y mae pobl anabl dan anfantais o ran ennill cymhwyster oherwydd eu hanabledau, tra'n sicrhau ar yr un pryd bod y cymwysterau yn ei gwneud yn ofynnol iddynt arddangos y wybodaeth, sgil a dealltwriaeth angenrheidiol i gynnal hyder y cyhoedd. Fel y rheoleiddiwr, rydym yn monitro gweithgareddau cyrff dyfarnu. Mae hefyd gennym bwerau i nodi pa addasiadau y dylid eu gwneud neu na ddylid eu gwneud.

Fel corff cyhoeddus yng Nghymru, mae hefyd yn ofynnol i ni gyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac Amcanion Cydraddoldeb, sydd yr ein helpu i gyflawni ein dyletswyddau cyffredinol yn well, ac adrodd ar y camau rydym wedi'u cymryd neu'n bwriadu eu cymryd i gyflawni pob amcan, gan gynnwys yr amserlenni a'r trefniadau monitro. Mae angen i ni adolygu'r rhain yn rheolaidd ac o leiaf bob pedair blynedd.

Ein Polisi Cydraddoldebau

Ein prif nodau yw a) sicrhau bod cymwysterau, a'r system gymwysterau yng Nghymru, yn effeithiol o ran diwallu anghenion rhesymol dysgwyr yng Nghymru; a b) hyrwyddo hyder y cyhoedd mewn cymwysterau ac yn y system gymwysterau yng Nghymru.

O fewn y nodau hyn rydym yn ymrwymedig i:

- Hyrwyddo amrywiaeth, gan gydnabod bod pawb yn wahanol a bod yr amrywiaeth hon yn dod â safbwyntiau ehangach sydd yn ein helpu i ddeall anghenion dysgwyr a'u diwallu yn well;
- Trin pobl mewn modd teg, fel bod pawb yn cael cyfleoedd cyfartal a mynediad cyfartal - boed hynny wrth recriwtio, mewn polisiau AD, datblygiad staff, wrth gymryd rhan mewn gwaith ymchwil neu ymgynghoriadau, cael gwybodaeth gennym ni, defnyddio ein cyfleusterau neu fynychu ein digwyddiadau;
- Gwrthod goddef gwahaniaethu, erledigaeth, bwlio neu aflonyddu, boed yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, yn fwriadol neu'n anfwriadol, yn erbyn unrhyw berson ar unrhyw sail, gan gynnwys y nodweddion gwarchoddedig hynny a restrir yn Neddf Cydraddoldeb 2010, ond heb fod yn gyfyngedig i hynny;
- Rhoi cyfle i'n polisiau a'n penderfyniadau gael eu llywio gan farn pob math o bobl a'r effaith bosibl arnynt;
- Wrth reoleiddio cyrff dyfarnu, sicrhau bod cymwysterau'n cael eu datblygu i leihau anfanteision i bobl sydd â nodweddion gwarchoddedig a bod trefniadau teg ar waith er mwyn i bobl anabl ennill cymwysterau;
- Defnyddio ein hymagwedd at gydraddoldebau i ymgorffori egwyddorion hawliau dynol, sef cydraddoldeb, amrywiaeth, urddas a pharch, gan gynnwys cydnabod hawliau plant a Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn trwy geisio deall ac ystyried barn plant mewn penderfyniadau a pholisiau perthnasol.

Ein Amcanion Cydraddoldebau

Diben ein Amcanion Cydraddoldebau yw atgyfnerthu'r modd rydym yn cyflawni dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus a sicrhau ein bod yn datblygu wrth wella cydraddoldeb a chynhwysiant ar gyfer grwpiau gwarchoddedig yng Nghymru.

Rydym wedi nodi amcanion a fydd yn ein helpu i gyflawni ein dyletswyddau yn well ac rydym wedi grwpio'r rhain o dan chwe phrif bennawd

Ein Pobl

Ein Hamgylchedd Gweithio

Sut Rydym yn Ymgysylltu

Ein Gweithgarwch Rheoleiddio

Ein Gwariant

Ein Perfformiad

Ein Pobl

Rydym yn anelu at ymgorffori cydraddoldeb yn ein diwylliant a'n dull gweithredu, parchu, gwerthfawrogi a chynrychioli'r nodweddion gwarchoddedig.

Amcan	Diben - Canlyniadau	Sut?	Pryd?	Perchennog
Amcan 1 - ~ Hyfforddiant	Mae'r holl staff ac aelodau'r Bwrdd yn ymwybodol o'n dyletswyddau a sut mae hyn yn effeithio ar eu rolau eu hunain ac yn gallu ystyried materion a gwneud argymhellion/gweithredu.	Caiff ein staff ac aelodau'r Bwrdd eu hyfforddi mewn materion cydraddoldeb a byddwn yn ymgorffori cydraddoldebau yn ein rhaglen sefydlu.	2016/17	Pennaeth AD
Amcan 2 - Recriwtio	Fel cyflogwr cyfle cyfartal byddwn yn ymgorffori cydraddoldeb yn ein prosesau recriwtio ac yn codi ymwybyddiaeth staff fel na fydd rhagfarn ddiamwybod yn effeithio ar y prosesau hyn.	Byddwn yn adolygu sut y caiff swyddi eu hysbysebu ac yn trafod unrhyw welliannau gyda grwpiau sy'n hyrwyddo cynwysoldeb cymdeithasol. Byddwn yn adolygu ein manylebau person i sicrhau ein bod yn annog ceisiadau gan bobl sydd â nodweddion gwarchoddedig.	2016/17 Yn ystod pob ymarfer recriwtio	Pennaeth AD
Amcan 3 - Ein diwylliant	Byddwn yn sicrhau bod ein diwylliant, gwerthoedd a pholisïau staff yn cefnogi ein hymagwedd at gydraddoldebau i bawb a'n bod yn cynnal ein hymagwedd ac yn sicrhau ymwybyddiaeth o'r arfer gorau cyfredol.	Bydd ein gwerthoedd a'n polisïau AD yn sicrhau bod rhoi sylw dyladwy i gydraddoldeb i bawb yn ymddygiad a ddisgwylir gan ein holl staff.	2016/17 2017/18	Pennaeth AD

Ein Hamgylchedd Gweithio

Gellir defnyddio'r cyfleusterau rydym yn eu darparu i staff ac ymwelwyr yn effeithiol gan barchu anghenion pobl mewn grwpiau gwarchoddedig

Amcan	Diben - Canlyniadau	Sut?	Pryd?	Perchennog
Amcan 4 - Cyfleusterau swyddfa hygyrch	Byddwn yn sefydlu ac yna'n cynnal adeilad hygyrch ac effeithiol sy'n diwallu anghenion holl ddefnyddwyr yr adeilad, yn cynnwys staff ac ymwelwyr, gan ystyried unrhyw ofynion arbennig.	Byddwn yn monitro pa mor dda y mae ein trefniadau cyfleusterau yn diwallu anghenion yr holl ddefnyddwyr. Byddwn yn sicrhau bod y prosesau sefydlu a threfnu ymwelwyr yn nodi unrhyw ofynion arbennig megis dolenni sain. Byddwn yn trafod y cyfleusterau yn rheolaidd â'n staff er mwyn nodi anghenion sy'n codi. Byddwn yn parhau i weithredu meddalwedd swyddfa cwmwl 'bytholwyrdd' TG sy'n sicrhau bod gennym y fersiynau diweddaraf ac felly'r mwyaf hygyrch, ac yn defnyddio Skype i hwyluso gweithio o gartref.	2016/17	Rheolwr Cyfleusterau / Pennaeth TG
Amcan 5 - Gweithio hyblyg	Mae ein polisïau pobl a'n darpariaethau TG yn hyblyg ac yn galluogi rheolwyr llinell i wneud addasiadau ar gyfer anghenion gwahanol staff tra'n cynnal triniaeth deg a chyson yn gyffredinol.	Byddwn yn ymgysylltu â staff ac undebau i ddeall unrhyw faterion a'u hystyried wrth i ni ddatblygu ein polisïau pobl. Byddwn yn ystyried pob cais ar gyfer gweithio hyblyg ac addasiad rhesymol mewn modd agored, teg a thryloyw. Byddwn yn monitro ac adolygu ein ffyrdd digidol o weithio ac yn ceisio taro'r cydbwysedd cywir rhwng sicrhau hyblygrwydd a dewis yn erbyn yr angen am lywodraethu a diogelu gwybodaeth. Bydd ein strategaeth TG 5 mlynedd yn canolbwyntio ar gynyddu aeddfedrwydd a gwneud y mwyaf o dechnoleg er mwyn gwella hyblygrwydd.	2016/17	Pennaeth AD / Pennaeth TG

Sut Rydym yn Ymgysylltu

Rydym yn ceisio deall yr anghenion a'r rhwystrau gwahanol y mae'r rheini sydd â nodweddion gwarchoddedig yn ein grwpiau rhanddeiliaid yn eu hwynebu. Pan fyddwn yn ymgysylltu â rhanddeiliaid allanol bydd y ffordd rydym yn gwneud hynny yn syml, hygyrch a chynhwysol.

Amcan	Diben - Canlyniadau	Sut?	Pryd?	Perchennog
Amcan 6 - Ymchwil ac Ymgynghori	Caiff ein gwaith ymchwil ei lywio gan safbwyntiau gwahanol: Pan fyddwn yn ymgynghori â dysgwyr a'r cyhoedd byddwn yn gwneud hynny mewn ffyrdd sy'n annog amrywiaeth eang o bobl i ymateb.	Byddwn yn rhoi arweiniad a hyfforddiant i staff yn gysylltiedig â sefydlu grwpiau ymgynghori rhanddeiliaid allanol a cheisio ymgysylltiad addas â grwpiau gwarchoddedig. Byddwn yn ceisio sefydlu cysylltiadau â Grwpiau sy'n hyrwyddo cynwysoldeb cymdeithasol er mwyn gwella ein mynediad at grwpiau o ddysgwyr 'anodd eu cyrraedd' neu aelodau o'r cyhoedd a'n hymgysylltiad â hwy.	2017/18	Pennaeth AD / Cyfarwyddwr Gweithredol Polisi ac Ymchwil
Amcan 7 - Dealltwriaeth Well	Byddwn yn deall y bobl sydd â nodweddion gwarchoddedig gwahanol yn well ac effaith posibl ein gwaith.	Bydd ein gwaith wedi'i lywio gan asesiad o effaith yr hyn rydym yn ei wneud ar grwpiau gwarchoddedig. Byddwn yn ymgysylltu â Grwpiau sy'n hyrwyddo cynwysoldeb cymdeithasol er mwyn archwilio a deall eu materion yn well a byddwn yn defnyddio eu mewnbwn i wella ein perfformiad ymhellach. Byddwn yn adolygu'r hyn rydym yn ei ddysgu ac yn ystyried pa agweddau y dylid neu y gellir mynd i'r afael â hwy drwy ein gwaith	2016/17 2017/18	Pennaeth AD Prif Swyddog Gweithredol a Chyfarwyddwyr Gweithredol
Amcan 8 - Cyfathrebu	Rydym yn cyhoeddi gwybodaeth mewn fformat hygyrch	Byddwn yn cynnal gwefan i safon dosbarthiad Hygyrchedd AA o leiaf. Byddwn yn sefydlu templedi cyhoeddi a gohebiaeth hygyrch Byddwn yn adolygu ein sianelau cyfathrebu er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd â datblygiadau technolegol a'u bod yn hygyrch i bawb. Byddwn yn nodi cwmni annibynnol i gynnal profion defnyddwyr hygyrchedd gwefan ar ein rhan. Byddwn yn sicrhau gall y cyfryngau, rhanddeiliaid	2016/17 2016/17	Pennaeth Cyfathrebu

		a'r cyhoedd gael gafael ar wybodaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg yn dibynnu ar eu dewis iaith.		
Amcan 9 - Digwyddiadau	Pan fyddwn yn defnyddio cyfleusterau allanol neu'n cynnal digwyddiadau byddwn yn sicrhau bod y rhain yn hygyrch i bawb.	Byddwn yn sefydlu proses i sicrhau bod ein digwyddiadau a chyfarfodydd oddi ar y safle yn hygyrch a'n bod yn nodi unrhyw anghenion penodol sydd gan yr holl gyfranogwyr ymlaen llaw. Byddwn yn cynnal cronfa ddata o leoliadau ar gyfer cyfarfodydd a digwyddiadau sydd â chyfleusterau ar gyfer y rheini sydd ag anghenion penodol.	2016/17	Pennaeth Cyfathrebu

Ein Gweithgarwch Rheoleiddio

Byddwn yn seilio ein penderfyniadau, polisiau a phrosesau ar ddata a thystiolaeth gan gynnwys, lle y bo'n briodol, asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb. Byddwn hefyd yn defnyddio ein pwerau rheoleiddio i hyrwyddo cydraddoldebau

Amcan	Diben - Canlyniadau	Sut?	Pryd?	Perchennog
Amcan 10 - Meini Prawf Cymwysterau, Cymeradwyo a Monitro	Bydd ein hamodau cydnabod a, lle y bo'n briodol, amodau cymwysterau penodol, yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff dyfarnu gynnal mynediad teg a lleihau rhagfarn ddarwybod. Gofynnir i bob corff dyfarnu gadarnhau i ni yn flynyddol drwy'r Datganiad Cydymffurfiaeth ei fod wedi bodloni amodau yn ymwneud â deddfwriaeth cydraddoldebau a threfniadau mynediad ar gyfer y	Byddwn yn adolygu pob cais am gydnabyddiaeth fel Corff Dyfarnu yn erbyn meini prawf yn ymwneud â deddfwriaeth cydraddoldebau. Byddwn yn gweithredu'n briodol pan gaiff diffyg cydymffurfio ei nodi mewn corff dyfarnu drwy ddatganiadau o gydymffurfiaeth neu weithgareddau monitro eraill. Byddwn yn darparu hyfforddiant asesu cymwysterau i staff yn cwmpasu materion dilysrwydd a dibynadwyedd i'w galluogi i nodi unrhyw wahaniaethu diarwybod yn well wrth ddatblygu cwestiynau. Byddwn yn mabwysiadu'r canllaw 'Mynediad Teg drwy Gynllunio' ac yn sicrhau y caiff hygyrchedd ei ystyried gan yr holl staff a phaneli arbenigol wrth ddatblygu ac	2016/17 ac yn barhaus	Uwch Reoleiddwyr - Monitro a Chydymffurfio a Chydnabod a Chymeradwyo

	cymwysterau a gynigir ganddynt.	<p>adolygu cymwysterau.</p> <p>Pan fyddwn yn nodi unrhyw faterion cydraddoldeb systemig y tu allan i'n cylch gwaith ein hunain, byddwn yn rhoi gwybod i'r cyrff priodol am y rhain ac yn rhoi cyngor.</p> <p>Byddwn yn cymryd rhan fel aelodau gweithredol o'r Fforwm Ymgynghori Mynediad a sefydlwyd ar sail tair gwlad.</p> <p>Byddwn yn adolygu 'Mynediad Teg drwy Gynllunio' o bryd i'w gilydd - gan wneud addasiadau yn ôl yr angen.</p>	<p>Parhaus</p> <p>2016/17</p> <p>2018/19</p>	
Amcan 11 - Trefniadau mynediad	Byddwn yn goruchwyllo sut mae Cyrff Dyfarnu yn gwneud addasiad rhesymol ar gyfer dysgwyr anabl a sut y caiff y rhain eu gweithredu mewn canolfannau. .	<p>Bydd ein gweithgareddau monitro yn cynnwys trefniadau mynediad fel sy'n briodol.</p> <p>Fel rhan o'n amserlenni ymweld rheolaidd, bydd ein Tîm Cysylltiadau Allanol yn cynnig cyngor i ysgolion mewn perthynas â threfniadau mynediad ac addasiadau rhesymol.</p>	2017/18	Pennaeth Monitro a Chydymffurfio / Tîm Cysylltiadau Allanol

Ein Gwariant

Bydd ein penderfyniadau gwariant yn nodi materion cydraddoldebau a lle y bo'n briodol yn mynd i'r afael â hwy a bydd y ffordd y byddwn yn ymdrin â chaffael a grantiau yn gynhwysol.

Amcan	Diben - Canlyniadau	Sut?	Pryd?	Perchennog
Amcan 12 - Grantiau	Wrth wneud y penderfyniad i ddyfarnu grant, byddwn yn ystyried p'un a oes angen i delerau'r grant gynnwys ystyriaethau sy'n berthnasol i'r ddyletswydd cydraddoldeb gyffredinol.	Byddwn yn cwblhau ein gweithdrefn ac amodau dyfarnu grant ac yn rhoi arweiniad i staff.	2016/17	Pennaeth Caffael
Amcan 13 - Caffael	Bydd ein prosesau caffael yn rhoi sylw i ystyriaethau cydraddoldebau yn ystod y broses o lunio'r fanyleb, gwerthusiad ac amodau contract.	Byddwn yn cyhoeddi ein polisi caffael gan egluro sut y mae'n cefnogi ein hamcanion cydraddoldebau Byddwn yn sicrhau bod ein proses caffael yn rhoi sicrwydd ein bod wedi cydymffurfio â deddfwriaeth cydraddoldebau.	2016/17	Pennaeth Caffael

Ein Perfformiad

Byddwn yn monitro ein perfformiad ein hunain drwy graffu ar ein perfformiad yn rheolaidd yn erbyn ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

Amcan	Diben - Canlyniadau	Sut?	Pryd?	Perchennog
Amcan 14 - Aseidiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb	Byddwn yn nodi materion cydraddoldebau mewn prosesau gwneud penderfyniadau a, lle y bo'n briodol, yn cynnal Aseidiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb. Wrth ddatblygu ac adolygu ein polisïau, arferion a gweithdrefnau rheoleiddio byddwn yn ystyried yr effaith bosibl ar bobl sydd â nodweddion gwarchoddedig ac yn	Byddwn yn cytuno ar ddull sefydliadol o weithredu Aseidiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac yn ymgorffori hyn yn ein diwylliant a'r ffordd rydym yn gweithio yn ein gweithgareddau corfforaethol a rheoleiddiol. Wrth ddatblygu polisi rheoleiddiol byddwn yn ystyried materion cydraddoldebau yn ein Haseidiadau Effaith Rheoleiddio a, lle y bo'n briodol, yn cynnal a chyhoeddi Aseidiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb, gan adolygu effeithiau andwyol neu negyddol posibl a lleihau effeithiau o'r fath, lle y bo'n bosibl	2016/17	Pennaeth Llywodraethu / Pennaeth Polisi

	gwneud y defnydd gorau o'r dystiolaeth sydd ar gael i ni.			
Amcan 15 - Craffu a Monitro	Byddwn yn defnyddio ein strwythurau llywodraethu Bwrdd a phwyllgor er mwyn herio, monitro a chraffu ar ein perfformiad o ran cydraddoldebau.	Byddwn yn cytuno ar ein hamcanion cydraddoldebau gyda'n Bwrdd ac yn adrodd ar ein perfformiad i'n Bwrdd yn flynyddol. Byddwn yn annog ein harchwilwyr mewnol i ymgorffori cwestiynau ar sut rydym yn ystyried materion Cydraddoldebau a Lles fel rhan o'u harchwiliad monitro o'n gwaith.	2016/17 2017/18	Pennaeth Llywodraethu
Amcan 16 - Monitro staff	Byddwn yn adolygu ein data staff yn rheolaidd, gan geisio cynnal gweithlu cytbwys a chynhwysol lle y caiff pobl eu gwobrwyo yn gyson ac yn deg ar sail sgiliau a phrofiad.	Byddwn yn cynnal data ar Gyflog Cyfartal, Cydbwysedd o'r Rhywiau, Proffil Oedran, ac anableddau ac yn nodi unrhyw anomaleddau neu faterion y mae angen mynd i'r afael â hwy. Byddwn yn meincnodi ein hunain yn erbyn Cyrff Eraill a Noddir gan Lywodraeth Cymru.	2016/17	Pennaeth AD